KARTA CHARAKTERYSTYKI NIEBEZPIECZNEGO PREPARATU CHEMICZNEGO
Opóźniacz K 97

1. IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI / PRODUCENTA / DYSTRYBUTORA

NAZWA HANDLOWA : **Opóźniacz K 97**

ZASTOSOWANIE: **farba sitodrukowa, wzg. środki pomocnicze do farb**

PRODUCENT: **PROLL KG**
Postfach 429
D-91773 Weissenburg i. Bay.
Niemcy
Tel.: 0049 9141 906 – 0 Fax: 0049 9141 906 – 49
Dział udzielający informacji: Laboratorium - Telefon: +49 9141 906-0

PRODUCENT: **INTEGART POLAND INC**
UL. GUBIŃSKA 15/51; WROCŁAW
tel. 071 31 51 601 fax. 071 31 51 602

TELEFON ALARMOWY: **+49 9141 906-0 (PROLL) lub**
(052) 327-45-00 (INTEGART POLAND o. Bydgoszcz – w godzinach 8^{00} – 16^{00})

2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

Określenie zagrożenia

Preparat drażniący.
Działa drażniąco na oczy.

3. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH

niebezpieczne substancje składowe

Składnik	Nr indeks.	Nr CAS	Nr WE	Stężenie	Klasyfikacja
węglan glikolu propylenowego	607-194-00-1	108-32-7	203-572-1	50 – 100%	Xi, R36

Pełne brzmienie zwrotów R podano w punkcie 16.

4. PIERWSZA POMOC

informacje ogólne
natychmiast zdjąć zanieczyszczone części ubioru.

zatrucie inhalacyjne
wynieść poszkodowanego z miejsca narażenia. Zapewnić bezwzględny spokój (bezruch) w pozycji półleżącej lub siedzącej. Chronić przed utratą ciepła. W razie duszności (uczucie braku tchu) podawać tlen, najlepiej przez maskę. Wezwać lekarza.

po kontakcie ze skórą
umyć wodą i mydłem, następnie spłukać. W razie utrzymującego się podrażnienia skóry wezwać lekarza

po kontakcie z oczami
płukać oczy co najmniej 15 minut dużą ilością chłodnej wody, najlepiej bieżącej (unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko mechanicznego uszkodzenia rogówki). Pilnie skonsultować się z okulistą.
Uwaga: osoby narażone na skażenie oczu powinny być pouczone o konieczności i sposobie ich natychmiastowego płukania.

po połknięciu
nie powodować wymiotów. Wypłukać jamę ustną. Natychmiast wezwać lekarza !

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

odpowiednie środki gaśnicze
piana (odporna na działanie alkoholu), dwutlenek węgla, proszek gaśniczy, mgła (woda)

środki gaśnicze, nieodpowiednie ze względów bezpieczeństwa
pełny strumień wody

szczególne zagrożenie ze strony preparatu, jego produktów spalania lub powstających gazów

W przypadku pożaru powstaje gęsty i czarny dym, mogą wydzielać się niebezpieczne produkty spalania. Wdychanie niebezpiecznych produktów spalania może powodować poważne szkody w stanie zdrowia .

specjalne wyposażenie ochronne przy zwalczaniu pożaru

konieczne używanie ochrony dróg oddechowych (np. półmaska filtrująca klasy A – kolor filtra brązowy). W przypadku dużego pożaru: nałożyć odzież ochronną i aparat izolujący drogi oddechowe.

informacje dodatkowe

w razie pożaru chłodzić wodą zagrożone pojemniki. Nie pozwolić na przedostanie się wody gaśniczej do kanalizacji, zbiorników wodnych lub gleby.

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

Przestrzegać środków bezpieczeństwa typowych przy obchodzeniu się z chemikaliami. Nie wdychać par, unikać kontaktu z oczami. Osoby biorące udział w usuwaniu awarii związanej z uwolnieniem produktu do środowiska należy wyposażyć w środki ochrony indywidualnej (jak w pkt. 8 niniejszej karty).

zabezpieczenie środowiska

przeszkodzić wdzieraniu się do zbiorników wodnych, kanalizacji i gleby. W przypadku dostania się do zbiorników wodnych, kanalizacji lub gleby poinformować władze (Inspektorat Ochrony Środowiska, straż pożarna, urząd gminy).

wyciek

przy dużych wyciekach zebraną ciecz odpompować. Resztę rozlanego produktu zebrać niezwłocznie za pomocą absorbujących materiałów (piasek, ziemia, ziemia okrzemkowa, wermikulit i in.) do zamkniętego pojemnika. Zanieczyszczoną powierzchnię spłukać wodą.

metody unieszkodliwiania

zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
Produkt, który utracił swoje własności eksploatacyjne należy gromadzić w odpowiednich zbiornikach, a następnie poddać recyklingowi..

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

wskazówki na temat bezpiecznego obchodzenia się z danym produktem

pojemniki przechowywać szczelnie zamknięte, podczas stosowania nie jeść, nie pić i nie palić tytoniu. Unikać kontaktu z oczami, unikać wdychania par i aerozoli, przestrzegać zasad higieny osobistej, stosować środki ochrony indywidualnej (jak podano w punkcie 8), pracować w dobrze wentylowanych pomieszczeniach. Niebezpieczeństwo poślizgu na skutek rozlania produktu.

wskazówki na temat ochrony przeciwpożarowej i przeciwwybuchowej

produkt łatwopalny, przechowywać w pomieszczeniach zabezpieczonych przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych, z dla od źródeł ciepła i otwartego ognia. W pomieszczeniu magazynowym i w pomieszczeniu pracy zapewnić odpowiednie środki gaśnicze i zabezpieczenie przeciw powstawaniu ładunku elektrostatycznego – zaleca się wyposażenie pracowników w odzież roboczą i obuwie antystatyczne, w trakcie przelewania produktu stosować uziemienie. Urządzenia elektryczne muszą posiadać zabezpieczenia przeciwwybuchowe. Palenie tytoniu zabronione!
Pary rozpuszczalników są cięższe od powietrza i unoszą się przy podłodze, w połączeniu z powietrzem mogą tworzyć się mieszaniny wybuchowe.

wymagania pod względem pomieszczeń magazynowych i pojemników

wydzielone pomieszczenie magazynu chemicznego ogólnego; suche i chłodne (składowanie w temperaturze 5 - 35^{0}C), zabezpieczone przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych, z wentylacją mechaniczną; nienasiąkliwą i łatwo zmywalną podłogą.

wspólne magazynowanie

wyłącznie z materiałami tej samej klasy niebezpieczeństwa, z dala od silnych kwasów, zasad i substancji utleniających..

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Najwyższe dopuszczalne stężenia

Zgodnie z Rozporządzeniem M.P. i P.S. z dnia 29 listopada 2002r w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Nazwa substancji	Nr CAS	NDS [mg/m^3]	NDSCh [mg/m^3]	NDSP [mg/m^3]
węglan glikolu propylenowego	108-32-7	nie określono	nie określono	nie określono

Środki ochrony indywidualnej

ogólne przedsięwzięcia ochronne i higieniczne
należy przestrzegać środków ostrożności, typowych przy obchodzeniu się z chemikaliami. Przy pracy nie jeść i nie pić - nie palić. Przed przerwami i po zakończeniu pracy umyć ręce. Natychmiast zdjąć ubranie pobrudzone produktem. Dbać o dobre przewietrzanie pomieszczenia pracy. Zaleca się stosowanie wentylacji mechanicznej stanowiskowej.

odzież ochronna
zaleca się stosowanie odzieży z antystatycznej z włókien naturalnych

ochrona dróg oddechowych
unikać wdychania aerozoli, w sytuacjach awaryjnych stosować doraźnie półmaskę filtrującą klasy A – kolor filtra brązowy.

ochrona rąk
rękawice z gumy naturalnej lub neoprenu

ochrona oczu
stosować okulary ochronne typu gogle

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE

dane, mające znaczenie ze względów bezpieczeństwa	
stan skupienia	ciekły
lepkość (20^0C)	11 Pas (2)
gęstość (20^0C)	1,20 g/cm^3
temperatura topnienia	-54^0C
temperatura wrzenia	240^0C
temperatura zapłonu	123^0C
temperatura samozapłonu	produkt nie jest samozapalny
dolna granica wybuchowości	0,7 %obj.
górna granica wybuchowości	9,4 %obj.
zawartość rozpuszczalnika	100% *(wartość obliczeniowa)*
zawartość składnika nielotnego	0% *(wartość obliczeniowa)*
ciśnienie pary (20^0C)	0,01 hPa
współczynnik podziału (log Pow) (25^0C)	- 0,48
BOD5/COD	0,019
rozpuszczalność w wodzie (20^0C)	214 g/l
wartość pH	*brak danych*

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

substancje, których należy unikać
silne kwasy, silne zasady, substancje utleniające

warunki, których należy unikać
wysoka temperatura, duże nasłonecznienie, składowanie lub stosowanie w pobliżu źródeł ognia.

niebezpieczne produkty rozkładu
przy rozgrzaniu aż do rozkładu wydzielają się tlenki azotu, tlenek węgla, ditlenek węgla

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Informacje dotyczące preparatu
Odnośnie tego produktu brak danych toksykologicznych. Na podstawie klasyfikacji można stwierdzić, że jest to produkt **drażniący** - działa drażniąco na oczy.
Informacje toksykologiczne dotyczące całego produktu pojawią się w tej sekcji w przypadku ich dostępności.

badania toksykologiczne
wartości LD50/LC50, mające znaczenie dla klasyfikacji

specyfikacja :	LD-50 **(węglan glikolu propylenowego ; Nr CAS : 108-32-7)**
droga wchłaniania/przyjmowania :	drogą pokarmową
testowany gatunek :	szczur
wartość / dawka :	33300 mg/kg

specyfikacja :	LD-50 **(węglan glikolu propylenowego ; Nr CAS : 108-32-7)**
droga wchłaniania/przyjmowania :	przez skórę
testowany gatunek :	królik
wartość / dawka :	>20000 mg/kg

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

Brak danych ekologicznych względnie ekotoksykologicznych odnośnie tego produktu. Przy odprowadzeniu niedużych ilości preparatu do zaadoptowanych biologicznych urządzeń oczyszczających nie powinny wystąpić zakłócenia aktywności rozkładu osadu czynnego.

Informacje ekotoksykologiczne dotyczące całego produktu pojawią się w tej sekcji w przypadku ich dostępności.

toksyczność dla środowisk wodnych

specyfikacja :	**(węglan glikolu propylenowego ; Nr CAS : 108-32-7)**
parametry :	Ryby (*Leuciscus idus*)
	LC50 / 96h:
wartość / dawka :	5300 mg/l
specyfikacja :	**(węglan glikolu propylenowego ; Nr CAS : 108-32-7)**
parametry :	Skorupiaki (*Daphnia magna*)
	EC50 / 48h:
wartość / dawka :	>1000 mg/l
specyfikacja :	**(węglan glikolu propylenowego ; Nr CAS : 108-32-7)**
parametry :	Algi (*Scenedesmus subspicatus*)
	EC50 / 72h:
wartość / dawka :	>900 mg/l
specyfikacja :	**(węglan glikolu propylenowego ; Nr CAS : 108-32-7)**
parametry :	Bakterie (*Pseudomonas putida*)
	EC50 / 17h:
wartość / dawka :	>10000 mg/l

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

środowiskowe środki ostrożności

zapobiegać przedostaniu się produktu do kanalizacji, wód powierzchniowych lub gleby.

metody unieszkodliwiania

zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
Puste pojemniki traktować jak odpad niebezpieczny. Nie usuwać etykiety do momentu starannego oczyszczenia pojemnika.

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE

Klasyfikacja w transporcie drogowym i kolejowym (ADR/RID):

Właściwa nazwa ładunku	-
Nr ONZ	nie ma zastosowania
Klasa	-
Grupa opakowania	-

Klasyfikacja w transporcie morskim (IMO-IMDG):

Właściwa nazwa ładunku	-
Nr ONZ	nie ma zastosowania
Klasa	-
Grupa opakowania	-

- dla pojemników >450l:

Właściwa nazwa ładunku	-
Nr ONZ	nie ma zastosowania
Klasa	-
Grupa opakowania	-

Klasyfikacja w transporcie lotniczym (IATA/ICAO):

Właściwa nazwa ładunku	-
Nr ONZ	nie ma zastosowania
Klasa	-
Grupa opakowania	-

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Etykieta
Klasyfikacji i oznakowania dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 02.09.2003r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych oraz Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 02.09.2003r. w sprawie oznakowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych z uwzględnieniem późniejszych zmian.

Symbol zagrożenia i określenie zagrożenia

Xi ; Produkt drażniący.

Zwrot(y) R

R36	działa drażniąco na oczy

Zwrot(y) S

S26	zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza

Obowiązujące przepisy prawne:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. U. L 396 z 30.12.2006 r.) oraz sprostowanie do ww. Rozporządzenia
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201, poz. 1674)
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. z 2003r. Nr 171, poz. 1666 z późn. zm.)
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. z 2003r. Nr 173, poz. 1679 z późn. zm.)
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz. U. z 2004r. Nr 11, poz. 86).
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. Nr 280 poz. 2771 z późn. zm.)
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2004r. w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania należy zaopatrywać w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i w wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz. U. z 2004r. Nr 128, poz. 1348).
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974r. – Kodeks Pracy (tekst jednolity Dz. U. z 1998r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.).
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2003r. Nr 169, poz. 1650 z późn. zm.).
- rozporządzenie Ministra Pracy i polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2002r. Nr 217, poz. 1833 z późn. zm.).
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2002r. w sprawie wymagań zasadniczych dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. z 2002r. Nr 4, poz. 37 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz. U. z 2001r. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 11 maja 2001r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. z 2001r. Nr 63, poz. 638 z późn. zm.).
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001r. Nr 112, poz. 1206)
- Ustawa z dnia 28 października 2002r. o przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych (Dz. U. z 2002r. Nr 199, poz. 1671)
- Oświadczenie Rządowe z dnia 24 września 2002r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957r. (Dz. U. z 2002r. Nr 194, poz. 1629)
- rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziem oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2002r. Nr 212, poz. 1799).

- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 20 lipca 2002r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz. U. z 2002r. Nr 129, poz. 1108 z późn. zm.).
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz. U. z 2002r. Nr 87, poz. 796)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2002r. Nr 1, poz.12)

- Dyrektywa Rady Nr 75/439/EEC w sprawie odpadów
- Dyrektywa Rady Nr 91/689/EEC w sprawie niebezpiecznych odpadów
- Decyzja Komisji Nr 2000/532/EG z dnia 3 maja 2000r. podająca wykaz odpadów (OJ Nr L226/3 z 6 września 2000).
- Decyzja Komisji z 16 stycznia 2001r. poprawiająca decyzję Nr 2000/532/EC, jeżeli chodzi o wykaz odpadów, OJ Nr L47/1 z 16 luego 2001.
- Decyzja Komisji Nr 2001/119/EC z 22 stycznia 2001r. poprawiająca decyzję Nr 2000/532/EC (OJ Nr L47/32 z 16 lutego 2001)
- Decyzja Komisji Nr 2001/573/EC z 23 lipca 2001 poprawiająca decyzję Nr 2000/532/EC (OJ Nr L203/18 z 16 lipca)
- ELINCS – Europejski Wykaz Notyfikowanych Substancji Chemicznych
- rozporządzenie nr 304/2003 w sprawie eksportu i importu niebezpiecznych chemikaliów.
- 67/548/EC (substancje niebezpieczne)
- 1999/45/EC i 2001/159/EC (preparaty niebezpieczne); TRGS 200 (Niemcy)
- 93/112/EWG, 91/155/EC i 2001/58/EC (karta charakterystyki); TRGS 220 (Niemcy)
- TRGS 540 materiał uczulający (Niemcy)
- BGV A 1 podstawy prewencji

16. INNE INFORMACJE

Zwroty R użyte w punkcie 2 i 3:

R36	działa drażniąco na oczy

Informacja zawarta w Karcie Charakterystyki Preparatu Niebezpiecznego jest zgodna z poziomem naszej wiedzy, informacja i stan wiedzy na dzień publikacji. Dotyczy ona tylko konkretnego produktu i nie daje gwarancji na jakość, jeżeli zostanie on połączony z innym produktem lub zostanie użyty w innym procesie.
Odpowiedzialność za nieprawidłowe użycie ponosi odbiorca. Dystrybutor nie ponosi odpowiedzialności za straty i szkody, jakie wypływają z zastosowania niezgodnego z przeznaczeniem.